

ERSTE ÖKUMENISCHE KONSULTATION DER BISCHÖFE AN ODER UND NEISSE

15. Oktober 2019 in Frankfurt (Oder)

PIERWSZA EKUMENICZNA KONZULTACJA BISKUPÓW NAD ODRĄ I NYŚĄ

15 października 2019 r., we Frankfurcie nad Odrą

 EVANGELISCHE KIRCHE
Berlin-Brandenburg-schlesische Oberlausitz

 **ERZBISTUM
BERLIN**

 ÖRBB Ökumenischer Rat
Berlin-Brandenburg

 **BERLINER
MISSIONSWERK**

 ÖKUMENISCHES EUROPA-CENTRUM
FRANKFURT (ODER) E.V.

Erste Ökumenische Konsultation der Bischöfe an Oder und Neiße, 15.10.2019, Frankfurt (Oder), am gotischen Marienaltar mit der Hl. Hedwig von Schlesien und dem Hl. Adalbert in der St.-Gertraud-Kirche

Pierwsza Ekumeniczna Konsultacja Biskupów nad Odrą i Nysą, 15 października 2019 r., we Frankfurcie n. Odrą, pod gotyckim ołtarzem Maryjnym z Św. Jadwigą z Śląska i Św. Wojciechem w ew. Kościele Św. Gertrudy

Titelbild/Foto

Oben von links/na górze od lewej: Superintendent Frank Schürer-Behrmann (Frankfurt (Oder)), Ks. Julian Głowacki (Szczecin), Pfr. Dr. Justus Werdin (Berlin), Bischof elect Tilman Jeremias (Greifswald), Bischof Heinrich Timmerevers (Dresden-Meißen), Pater Theo Wenzel (Frankfurt (Oder))

Mitte von links/w środku od lewej: Hans-Joachim Ditz (Berlin), Ks. prof. dr hab. Grzegorz Chojnacki (Szczecin), Erzpriester Georg Langosch (Frankfurt (Oder)), Superintendentin Antje Pech (Löbau), Pfn. Susanne Noack (Frankfurt (Oder)), Bischof Dr. Matthias Heinrich (Berlin), Ks. Biskup Waldemar Pytel (Wrocław), Generalsuperintendentin Theresa Rinecker (Görlitz), Ks. Biskup-Senior Ryszard Bogusz (Wrocław), Ks. Biskup prof. dr hab. Andrzej Siemieniowski (Wrocław), Ks. dr Rafał Mocny (Słubice)

Unten von links/na dole od lewej: Superintendent i. R. Christoph Bruckhoff (Frankfurt (Oder)), Ks. Arcybiskup prof. dr hab. Andrzej Dzięga (Szczecin), Gość Honorowy/Ehregast: Ks. Arcybiskup prof. Henryk Muszyński, Prymas-Senior Polski (Gniezno), Erzbischof Dr. Heiner Koch (Berlin), Bischof Dr. Markus Dröge (Berlin), Ks. Biskup prof. dr hab. Ignacy Dec (Świdnica), Ks. Biskup Wojskowy Mirosław Wola (Gorzów Wielkopolski, Warszawa)

INHALTSVERZEICHNIS/SPIS TREŚCI

Einladung/Zaproszenie	4
Einleitendes Grußwort/Słowo powitalne	8
Mittagsbegegnung der Teilnehmenden an der Konsultation	
Spotkanie uczestników konsultacji przy stole	14
Urkunde der Teilnehmenden/Zaświadczenie uczestników	18
Ökumenischer Gottesdienst/Ekumeniczne Nabożeństwo	20
Grußwort/Słowo powitalne	20
Predigt/Kazanie	20
Fürbittgebet/Modlitwa wiernych	28
Presse/Media	30

IMPRESSUM

Herausgeber:

Berliner Missionswerk der Evangelischen Kirche
Berlin-Brandenburg-schlesische Oberlausitz und
der Evangelischen Landeskirche Anhalts

Georgenkirchstraße 69/70, 10249 Berlin
Telefon: (030) 243 44-123
bmw@berliner-missionswerk.de
www.berliner-missionswerk.de

Drucker:

FLYERALARM GmbH
Alfred-Nobel-Str. 18
97080 Würzburg

gedruckt auf umwelt-
freundlichem Papier
(FSC™ Mix 70%)

EINLADUNG

Erste Ökumenische Konsultation der Bischöfe an Oder und Neiße am Tag der Hlg. Hedwig von Schlesien, Dienstag, 15. Oktober 2019 in Frankfurt (Oder)

Eminenz,
hoch verehrter Herr Bischof,

wie bereits angekündigt möchten wir Ihnen heute das Programm der ersten ökumenischen Konsultation in Frankfurt (Oder) bekanntgeben. Wie der Titel des Treffens sagt, laden wir zu einem Gespräch und Gedankenaustausch ein, der uns hilft, manches, was uns bewegt, einfach mit den Augen des Nachbarn zu sehen. Das kann und soll in aller Freimütigkeit geschehen und ist dafür offen, dass daraus im Sinne von Konsultationen festere Verabredungen hervorgehen können.

Es ist uns eine große Freude, dass wir als Ehrengast dieses ersten Treffens Erzbischof em. Henryk Muszyński, Senior-Primas Polens, werden begrüßen können. Er hat sich als Nestor der grenzüberschreitenden Verständigungs- und Versöhnungsarbeit einen weit über Europa hinausgehenden Namen gemacht.

Wir beginnen mit dem Mittagsgebet in der St. Gertraud-Kirche unter dem spätgotischen Marienaltar mit der Hl. Hedwig und dem Hl. Adalbert, dem „letzten Heiligen der ungeteilten Kirche“ (Erzbischof Muszyński). Nach dem Mittagsgebet begeben wir uns mit unseren Fahrzeugen zum Restaurant im Oderturm zum Mittagessen. Am gemeinsamen Tisch werden wir ins Gespräch kommen. Zu Beginn steht dabei eine kurze Erinnerung an die Charta Oecumenica, Punkt 7: Europa mitgestalten, als Grundlage des Gesprächs (https://www.oekumene-ack.de/fileadmin/user_upload/Charta_Oecumenica/Charta_Oecumenica.pdf).

Einleitend werden wir zwei Impulse von jungen Menschen aus unseren Kirchen hören, die uns sowohl aus deutscher und polnischer als auch katholischer und evangelischer Sicht erzählen, wie sie unsere Nachbarschaft erleben und welche Wünsche sie an unsere Kirchen haben. Danach wollen wir in ein offenes Gespräch eintreten, in das jeder seine Erfahrungen und Hoffnungen einbringen kann. Dabei werden uns Übersetzerinnen unterstützen.

Über unsere Konsultation wollen wir die Presse informieren. Den Entwurf einer Pressemitteilung, in dem alle Eingeladenen verzeichnet sind, legen wir ihnen bei

ZAPROSZENIE

Pierwsza Ekumeniczna Konsultacja Ks. Biskupów w dniu Św. Jadwigi ze Śląska, wtorek, 15 października 2019 r. we Frankfurcie nad Odrą

Ekscelencjo,
najprzewielebniejszy Ks. Biskupie,

jak już wcześniej pisaliśmy chcemy niniejszym pismem zapoznać Ks. Biskupa naszymi zamiarami i programem Pierwszej Ekumenicznej Konsultacji we Frankfurcie nad Odrą. Chcemy zaprosić do rozmów i wymiany myśli, które pomogłyby nam, abyśmy wszystko to, co nas porusza, oglądali jakby oczami sąsiada. Niech to się odbywa w swobodniej atmosferze i w takiej otwartości, żeby konsultacje nasze mogłyby zaowocować nawet trwalszymi ustaleniami.

Jest dla nas wielką radością, że Jego Eminencję Ks. Abpa Henryka Muszyńskiego, Prymasa-Seniora Polski, będziemy mogli powitać jako gościa honorowego naszego spotkania. Jako nestor transgranicznego porozumienia i pojednania jest dobrze znany nawet ponad Europą.

Rozpoczniemy modlitwą południową w Kościele Św. Gertrudy przy gotyckim ołtarzu Mariackim ze Św. Jadwigą i Św. Wojciechem, „ostatnim Świętym niepodzielnego Kościoła” (Ks. Abp Muszyński). Po modlitwie udajemy się z naszymi samochodami do restauracji „Wieża Odrzańska (Oder-Turm)” na obiad. Przy wspólnym stole przeprowadzimy nasze rozmowy. Na początku krótko wspomnimy o Charta Oecumenica, punkt 7: „Wspólne krzałtowanie Europy” jako podstawa rozmów (www.luteranie.pl/materialy/ekumenizm/charta_oecumenica_karta_ekumeniczna_2001,470.htm).

Na początku będziemy wsłuchiwać się w krótkie impulsy od młodych ludzi z naszych kościołów, zarówno z Polski jak i z Niemiec, na przemian: katolik, z ewangelikiem, jak oni przeżywają nasze sąsiedztwo i jakie mają życzenia odnośnie naszych kościołów. Potem otworzymy nasze rozmowy, podczas których każdy jest zaproszony do wypowiedzenia swoich doświadczeń i nadziei. Tłumacze będą do dyspozycji dla ułatwienia zrozumienia.

O naszych konsultacjach chcemy też poinformować nasze media. Propozycja komunikatu, w którym każdy będzie wymieniony, znajdzie Ks. Biskup w

(s. Anhang). Die Mitteilung wird dann am Tage noch aktualisiert. Ein Fotograf wird unsere Zusammenkunft dokumentieren.

Um 15.30 Uhr wollen wir gemeinsam unter der Leitung vom designierten Bischof, Propst Dr. Christian Stäblein, einen zweisprachigen ökumenischen Wort-Gottesdienst im Gedenken an die Hl. Hedwig feiern, in dem Erzbischof Dr. Heiner Koch predigen wird. Zu diesem Gottesdienst wird öffentlich eingeladen. Gleichzeitig soll damit in festlicher Weise das 25-jährige Wirken des Ökumenischen Europa-Centrums Frankfurt (Oder) e. V. (OeC) gewürdigt werden, das von Anfang an die ökumenischen Kontakte über die Grenze hinweg gesucht und geistliche Brücken gebaut hat. Dessen Vorstand vereinigt Persönlichkeiten aus Kirchen und Gesellschaft, aus Deutschland und Polen, Evangelische genauso wie Katholiken.

Nach dem Gottesdienst laden Vorstand und Kuratorium des OeC alle Anwesenden zu einem feierlichen Empfang ein.

Mit herzlichen Grüßen und einem getrosten „Gott befohlen!“
Ihre

Bischof Dr. Dr. h. c. Markus Dröge · Erzbischof Dr. Heiner Koch · Archimandrit Sfiatkos

ZUR ERSTEN ÖKUMENISCHEN KONSULTATION DER BISCHÖFE AN ODER UND NEISSE SIND EINGELADEN

aus Deutschland:

Erzbischof Dr. Heiner Koch, Erzdiözese Berlin

Weihbischof Dr. Matthias Heinrich, Erzdiözese Berlin

Archimandrit Emmanuel Sfiatkos, Griechisch-Orthodoxe Metropole von Deutschland

Bischof Wolfgang Ipolt, Bistum Görlitz

Bischof Heinrich Timmerevers, Bistum Dresden-Meißen

Bischof Tilman Jeremias, Ev.-Lutherische Kirche in Norddeutschland

Superintendentin Antje Pech, Löbau, Ev.-Lutherische Landeskirche Sachsens, in Vertretung für Landesbischof Dr. Carsten Rentzing

Generalsuperintendentin Theresa Rinecker, Görlitz, EKBO

Bischof Dr. Dr. h. c. Markus Dröge, Berlin, EKBO

Propst Dr. Christian Stäblein, Berlin, EKBO

załączniku. W dniu naszych obrad komunikat będzie jeszcze zaktualizowany a fotograf będzie dokumentować nasze spotkanie.

O godz. 15.30 zapraszamy do wspólnego dwujęzycznego ekumenicznego nabożeństwa Słowa ku czci Św. Jadwigi, które prowadzi Ks. Bp dr Christian Staebelin, a Ks. Abp Heiner Koch wygłosi homilię. Do udziału w nabożeństwie zaprosimy wszystkich chętnych. Równocześnie chcemy uroczystie doceniać 25 letni jubileusz Ekumenicznego Centrum Europy we Frankfurcie nad Odrą (OeC), który od samego początku szukając kontaktów i budując mosty starał się o transgraniczny ekumenizm. W zarządzie OeC współpracują przedstawiciele z kościołów i ze społeczeństwa, z Niemiec i z Polski, równo Ewangelicy jak i Katolicy.

Po nabożeństwie zarząd i kuratorjum OeC zapraszają wszystkich obecnych na przyjęcie.

Pozdrawiamy serdecznie z radosnym „Szczęść Boże”!

Wasi

Ks. Bp dr h. c. Markus Droege · Ks. Abp dr Heiner Koch · Archimandrit Sfiatkos

DO PIERWSZEJ EKUMENICZNEJ KONSULTACJI BISKUPÓW NAD ODRĄ I NYŚĄ ZAPROSZONE SĄ

z Polski:

Ks. Abp prof. Henryk Muszyński, Prymas-Senior Polski, Gniezno

Ks. Abp prof. dr hab. Andrzej Dzięga, Szczecin

Ks. Bp Tadeusz Lityński, Zielona-Góra

Ks. Bp prof. dr hab. Andrzej Siemieniewski, Wrocław, w zastępstwie za Ks. Arcybiskupa Kupnego

Ks. Bp Zbigniew Kiernikowski, Legnica

Ks. Bp prof. dr hab. Ignacy Dec, Świdnica

Ks. Abp Jerzy Pańkowski, Diecezja wrocławsko-szczecińska Polskiego Kościoła Prawosławnego

Ks. Bp Waldemar Pytel, Diecezja wrocławska Ew. Kościoła Augsburgskiego w Polsce

Ks. Bp Mirosław Wola, Ks. Biskup wojskowy Ew. Kościoła Augsburgskiego w Polsce

EINLEITENDES GRUSSWORT AN DIE TEILNEHMENDEN DES ÖKUMENISCHEN TREFFENS

Verehrte Mitbrüder im bischöflichen und priesterlichen Dienst, liebe Schwestern und Brüder im christlichen Glauben, Teilnehmer und Gäste unseres Ökumenischen Treffens,

als Ehrengast und wohl ältester Teilnehmer der heutigen Begegnung habe ich die Ehre und Freude, das Grußwort an alle Teilnehmer zu richten. Zuallererst möchte ich ein ganz herzliches Wort des Dankes den Herren Bischof Dr. Markus Dröge und Dr. Erzbischof Heiner Koch sagen, die uns zu diesem grenzüberschreitenden ökumenischen Gottesdienst und Austausch von Meinungen und Erfahrungen hier nach Frankfurt eingeladen haben.

80 Jahre nach dem Beginn des Krieges, dessen Opfer wir vor kurzem gemeinsam gedacht haben, nach 25 Jahren Bestehen des Ökumenischen Europa Centrums hier in Frankfurt (Oder) und angesichts der ernsten Kulturkrise in Europa und Sorge für die Zukunft des Versöhnungsprozesses, den wir gemeinsam mit großem Engagement jahrelang konsequent geführt haben, sind wir hier zusammengekommen, um zu fragen und zu hören, was wir in diesem Moment tun können und sollen, um diesen Prozess weiter zu fördern.

In 2 Kor 5,18 erinnert uns der heilige Paulus daran, dass Gott, der uns in Christus versöhnt, uns auch den Dienst der Versöhnung aufgetragen hat. Außer Gott und unserem Erlöser Jesus Christus sind wir den uns von Gott aufgetragenen Dienst der Versöhnung auch unsren Vorfahren, Vätern und Großvätern, und auch den Gläubigen unserer Kirchen und Länder schuldig. Angesicht der ernsten Herausforderungen, vor denen wir stehen, brauchen wir heute neue Initiativen, neuen Einsatz, um diesen Dienst der Versöhnung zu fördern und aufrechtzuerhalten.

Mehr als 70 Jahre nach dem Kriegsende leben wird bereits in einer neuen Welt, wir leben heute in einem weitgehend vereinten und demokratischen Europa. In Verantwortung für die Zukunft des Christentums in Europa, angesichts der wachsenden Vertrauenskrise, Säkularisierung, von Populismus und offener Feindseligkeit, wollen wir im brüderlichen Miteinander und Austausch unsere gemeinsamen Erfahrungen befragen, was wir im ökumenischen Geist für die friedlichen Beziehungen zwischen Gemeinschaften und Ländern in Europa tun können?

POZDROWIENIE UCZESTNIKÓW EKUMENICZNEGO SPOTKANIA

Czcigodni Współbracia w urzędzie biskupim i kaznodziejskim, Drogie Siostry i Drodzy Bracia, Drodzy Uczestnicy i Szanowni Goście naszego ekumenicznego spotkania,

mam niewątpliwą przywilej i honor, zarówno jako gość honorowy i zarazem najstarszy uczestnik dzisiejszego spotkania, wygłosić słowa powitania, inaugurujące nasze dzisiejsze spotkanie. Na początku chciałbym zwrócić się ze szczególnie serdecznymi słowami podziękowania do biskupa Markusa Droge jak i arcybiskupa Heinera Kocha, którzy są organizatorami dzisiejszego transgranicznego, ekumenicznego nabożeństwa oraz zainicjowali dzisiejszą możliwość wymiany światopoglądowej we Frankfurcie nad Odrą.

Spotykamy się 80 lat po wybuchu II Wojny Światowej, której ofiary niedawno wspólnie upamiętnialiśmy. Niedawno minęła 25 rocznica powstania Ekumenicznego Centrum Europy we Frankfurcie nad Odrą. Oba wydarzenia wspominamy stojąc w obliczu poważnego kryzysu kulturowego ogarniającego Europę, zatroskani o przyszłość procesu pojednania, który prowadziliśmy wspólnie, konsekwentnie i z wielkim zaangażowaniem. Zebraliśmy się dzisiaj by wspólnie pytać i szukać odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób możemy ten proces wspierać i kontynuować?

W drugim liście do Koryntian, w rozdziale 5, wersecie 18 Apostoł Paweł przypomina nam, że „wszystko to jest z Boga, który nas pojednał ze sobą przez Chrystusa i porучzył nam służbę pojednania...” Jesteśmy zobowiązani wobec Boga i naszego Zbawcy Jezusa Chrystusa wypełnić tę służbę, jesteśmy winni to również naszym przodkom, naszym ojcom i dziadkom jak i współwyznawcom z obu kościołów i krajów. Stając wobec nowych poważnych wyzwań potrzebujemy dzisiaj, silniej niż kiedykolwiek, nowych idei, świeżego zapału by trwać w służbie pojednania i przyczyniać się do jego utrwalenia.

Ponad siedemdziesiąt lat po zakończeniu wojny żyjemy w nowoczesnym świecie, w centrum zjednoczonej, demokratycznej i wolnej Europy. Wspólne są dla nas pytania i wspólne powinny być odpowiedzi w ekumenicznym duchu braterstwa: co powinniśmy czynić, by powstrzymać rosnący kryzys zaufania, postępującą sekularyzację, populizm i otwartą wrogość w stosunku do bliźnich?

Während der Gedenkveranstaltung zum 80. Jahrestag des Kriegsbeginns in Warschau hat uns der deutsche Bundespräsident Frank-Walter Steinmeier voll Demut, „beladen mit großer historischer Last“, aber auch „beseelt vom Geist der Versöhnung“, ein ergreifendes, aufrichtiges und mutiges Zeugnis gegeben. Er hat sowohl das unermessliche Leid der Kriegsoffer, als auch die Gräueltaten und Verbrechen der Nazi-Deutschen während des Krieges mit dem wahren Namen genannt. Der Bundespräsident hat auch im Namen des deutschen Volkes die volle Verantwortung dafür übernommen und auf die Worte des Papstes Johannes Paul II: „Sende uns deinen Heiligen Geist und erneuere das Angesicht der Erde!“ hingewiesen.

Dieser Ruf des Papstes, der in Warschau am Vigil des Pfingstfestes 1979 erklang, hat am nächsten Tag, dem Pfingstfest am 3. Juni 1979, in Gniezno (Gnesen) seinen Höhepunkt erreicht. Hier, wo vor tausend Jahren auf den Gebeinen des Hl. Wojciech (Adalbert) die Kirche in Polen zur Zeit des deutschen Kaisers Otto III gegründet wurde, hat der Papst nämlich die Firmungsformel „Nehmet den Heiligen Geist, wir gehen in die Zukunft.“ benutzt. Von hier aus, vom Grabe des letzten Heiligen und Märtyrers der noch ungeteilten Kirche, hat der Papst „einen Appell an die vergessenen Völker Europas gerichtet“. Und das war der wahre Neuanfang und Beginn der großen Wende, die mit dem Fall der Berliner Mauer zu Ende ging. Doch auch nach dem Fall der Berliner Mauer bestehen in den Herzen der Menschen weiter Mauern des Egoismus, des Hasses und der Entfremdung. All das, was wir an Annäherung und friedlicher Nachbarschaft bisher gemeinsam erreicht haben, ist heutzutage ernstlich bedroht. 18 Jahre später, an demselben Tag und Ort, während des tausendjährigen Jubiläums der Kirche in Polen 1997, in Anwesenheit sechs europäischer Staatspräsidenten, hat Johannes Paul II uns sein Testament hinterlassen: „Es gibt keine wahre Einheit Europa, solange sie nicht zur Einheit des Geistes wird.“

Über 70 Jahre nach dem Kriegsende, im Geist der Ökumenischen Charta für die Zukunft unserer Kirchen und Länder Europas, in Überzeugung, dass das spirituelle Erbe des Christentums eine inspirierende Kraft zur Bereicherung Europas darstellt, verpflichten wir uns, über Inhalte und Ziele unserer religiösen und sozialen Verantwortung miteinander zu verständigen und die Anliegen und Visionen der Kirchen gegenüber den säkularen europäischen Institutionen möglichst gemeinsam zu vertreten; die Grundwerte gegenüber allen Eingriffen zu verteidigen; jedem Versuch zu widerstehen, Religion und Kirche für ethnische oder nationalistische Zwecke zu missbrauchen.

In der Hoffnung auf eine friedliche, solidarische, vom Geist der Versöhnung beseelte und für einen Dialog offene Zukunft und geleitet vom Heiligen Geist

Podczas minionych centralnych uroczystości upamiętniających wybuch wojny sprzed 80-ciu laty, Prezydent Republiki Federalnej Niemiec, pan Frank-Walter Steinmeier dał w swoim poruszającym, pełnym pokory przemówieniu świadectwo „ogromnego historycznego obciążenia” ale odważnie i szczerze mówił również o „inspiracji duchem pojednania”. Nie wahał się nazwać po imieniu zarówno niezliczonych cierpień straszliwej wojny jak i okropieństw oraz zbrodni nazistowskich Niemiec. Wziął za nie odpowiedzialność w imieniu narodu niemieckiego i przypomniał pamiętne słowa papieża Jana Pawła II: „Niechaj zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi!”

To wezwanie Ojca Świętego wypowiedziane w wigilię Zesłania Ducha Świętego, miało swoją kontynuację następnego dnia, 3 czerwca 1979 roku w Gnieźnie. W miejscu, gdzie przed tysiącem lat, u stóp grobu Św. Wojciecha zapoczątkowano działalność polskiego kościoła, papież użył ponownie formuły ustanawiającej, zwanej przez niego samego „bierzmowaniem dziejów”, gdy powiedział: „weźcie Ducha Świętego, zmierzamy ku przyszłości.” Stąd, z miejsca pochówku ostatniego świętego i męczennika jednego wówczas kościoła papież skierował „apel do zapomnianych ludów Europy”. Był to początek ery wielkich wydarzeń i zmian ustrojowych, zakończonych upadkiem Muru Berlińskiego. Jednakże nadal, nawet po upadku Muru Berlińskiego powstają w sercach ludzi nowe mury: egoizmu, wyobcowania i nienawiści. Dotychczas wypracowany dorobek pojednania i przyjaznego sąsiedztwa wydaje się być dzisiaj poważnie zagrożony. 18 lat później, na tym samym miejscu i o tym samym czasie, podczas jubileuszu obchodów Tysiąclecia Istnienia Kościoła Polskiego w 1997, w obecności sześciu europejskich głów państw, Jan Paweł II pozostawiał swoisty testament mówiąc: „Nie będzie prawdziwej wspólnej Europy dopóki nie stanie się ona wspólnotą serc.”

Ponad siedemdziesiąt lat po zakończeniu wojny, w duchu porozumienia i w myśl tekstu Charta Oecumenica, z myślą o przyszłości naszych kościołów, państw europejskich, żywiąc przekonanie, że duchowe dziedzictwo chrześcijaństwa stanowi inspirującą siłę wzbogacającą Europę, zobowiązujemy się do jedności wobec wspólnych celów społecznych i religijnych. Wyrażamy sprzeciw sekularyzującym ruchom europejskim, wyrażamy sprzeciw przeciwko próbom wykorzystania religii, kościoła do podsycania konfliktów etnicznych lub nacjonalistycznych.

W nadziei na pokojowe, solidarne, inspirowane Duchem Świętym działanie, otwarci na dialog i przyszłość, powodowani Duchem Świętym spotykamy się, przybywając z obu stron Odry i Nysy, by w modlitwie znaleźć odpowiedź na palące pytanie: co możemy zrobić razem, by przeciwdziałać poważnemu kryzysowi religii

sind wir hier von zwei Seiten der Oder und Neiße zusammengekommen, um im Gebet und im brüderlichen Meinungsaustausch zu fragen, was wir zusammen in der heutigen ernsten Religions- und Kulturkrise tun können und sollen, um das Kapital des gegenseitigen Vertrauens und den bereits erreichten Stand des Versöhnungsprozesses zu schützen und weiter zu fördern. Als von Gott in Christus versöhnte Menschen wollen wir neue Initiativen ergreifen, um die Grundwerte – Würde jedes Menschen, gesellschaftliche Solidarität, Freiheit von Gewalt und Hass, Ehe von Mann und Frau und Kindern –, die zur Identität Europas gehören, zu verteidigen und aufrechtzuerhalten.

Neue Initiativen wecken auch neue Hoffnungen. Ich empfehle unserem gemeinsamen brüderlichen Austausch unsere Erfahrungen mit dem Heiligen Adalbert, dem letzten Heiligen der noch ungeteilten Kirche und der Heiligen Hedwig, die unsere Völker und Länder verbindet, und bitte den Heiligen Geist, dass unser Treffen auch reiche gute Früchte einer gemeinsamen Annäherung und Versöhnung bringen wird.

Henryk J. Muszyński
Erzbischof em., Senior-Perimas Polens

In deutscher Sprache vorbereitet und vorgetragen.

i kultury? Co zrobić, by zachować kapitał wzajemnego zaufania i wspierania się w procesie pojednania? Jako ludzie błogosławieni przez Boga i Chrystusa szukamy nowych rozwiązań i inicjatyw chroniących prawa podstawowe człowieka, jego godność, społeczną solidarność, wolność od nienawiści i przemocy, małżeństwo kobiety i mężczyzny- te elementy stanowią o identyfikacji Europy i o zachowanie ich należy się troszczyć.

Nowe inicjatywy niosą ze sobą nowe nadzieje. Polecam nasze wspólne staranie i braterską wymianę, nasze dotychczasowe doświadczenia, opiece Świętego Wojciecha, ostatniego świętego kościoła powszechnego jak i Świętej Jadwidze, która łączy nasze społeczeństwa i państwa. Proszę o wspomnienie Ducha Świętego, by nasze spotkanie przyniosło dobre owoce w postaci kontynuacji dotychczasowej pracy na rzecz pojednania.

Henryk J. Muszyński
Ks. Arcybiskupi, Prymas-Senior Polski

Tłumaczenie w język polski: Anna Hopfer-Wola

MITTAGSBEGEGNUNG DER TEILNEHMENDEN AN DER KONSULTATION

Bischof Dr. Dr. h. c. Markus Dröge begrüßt die zur Konsultation Versammelten am Mittagstisch im Restaurant des Oder-Turmes im 24. Stockwerk und bezieht sich mit dem Apostel Paulus (2. Kor. 5, 20) auf die Bereitschaft, miteinander Botschafter der Versöhnung und des Friedens hier an Oder und Neiße als der Mitte Europas sein zu wollen. Dem sollen die ökumenischen Konsultationen dienen, wozu er alle am gemeinsamen Tisch Versammelten herzlich einlädt. Während der Konsultation, die von Hans-Joachim Ditz, Superintendent Frank Schürer-Behrmann und Pfr. Dr. Justus Werdin moderiert wurde, ergriffen nach den beiden Impulsreferaten von Pfn. Susanne Noack sowie Ks. dr Rafał Mocny und nach angeregten Gesprächen der jeweiligen Tischnachbarn die folgenden Teilnehmer das Wort.

Erzpriester Georg Langosch meldete sich als Erster und überbrachte die Grüße des russisch-orthodoxen Patriarchen aus Moskau und erinnerte an die gemeinsame urchristliche Sitte einander der Fürbitte zu empfehlen und das gemeinsame Gebet als Ausdruck der Ökumene zu pflegen. Dann erhoben sich Ks. Bp prof. dr hab. Andrzej Siemieniewski und Ks. Bp Senior Ryszard Bogusz und berichteten von den gemeinsamen Aktivitäten anlässlich gesamtstädtischer Veranstaltungen der Diakonie und Caritas in Wrocław. So würden sie auch in wenigen Tagen wieder vor Ort während einer ökumenischen Andacht beieinander stehen. Das sei inzwischen bei ihnen so Sitte. Danach meldete sich Ks. Bp Waldemar Pytel zu Wort und berichtete von den Partnerschaftsbegegnungen mit der EKBO wie dem jährlichen Gemeindebegegnungstag in Forst am 7. September d. J. sowie von den Tagungen seiner Diözesansynode in Szczecin. Er verwies auf die ökumenische Gastfreundschaft, die den evangelischen Christen durch die röm.-kath. Diözese Szczecin-Kamień erwiesen wird und dankte Ks. Abp prof. dr hab. Andrzej Dzięga, dass sie für ihren Gottesdienst eine katholische Kirche nutzen dürfen. Ks. Abp prof. dr hab. Andrzej Dzięga dankte für die Einladung und berichtete von den großen deutsch-polnischen ökumenischen Gottesdiensten in der Grenzregion in Chojna/fr. Königsberg Nm., bestätigte die Gastfreundschaft gegenüber der EAKiP, Diözese Wrocław, und verwies auf einen Pilger ukrainischer Herkunft, der mit einem großen Holzkreuz auf der Schulter zu den Hauptstädten Europas pilgert. Er bat die Versammelten, wenn dieser in Berlin oder anderswo in den Kirchengebieten auftaucht, um dessen freundliche Aufnahme. Dann erhob sich Ks. Bp prof. dr hab. Ignacy Dec und erzählte aus seinem Erleben von der überwältigenden Reaktion der mit 3000 Menschen versammelten Gemeinde, als der Hirtenbrief

SPOTKANIE UCZESTNIKÓW KONSULTACJI PRZY STOLE

Bp dr h. c. Markus Droege powitał wszystkich zgromadzonych przy stole, podczas obiadu w restauracji mieszczącej się na 24 piętrze budynku Oderturm, we Frankfurcie nad Odrą. Przywołał słowa ap. Pawła (2 Kor.5,20) o gotowości do bycia zwiastunami pokoju i pojednania, szczególnie w tym miejscu na granicy, wzdłuż Odry i Nysy, w centrum Europy. Temu służy dzisiejsze spotkanie i taki miało cel, wszyscy uczestnicy spotkania zostali zaproszeni do wspólnego, ekumenicznego działania na rzecz pokoju i pojednania. Podczas spotkania, w trakcie posiłku trwała dyskusja, moderowana przez Hansa-Joachima Ditzta, superintendenta Franka Schuerera-Behrmanna i ks. dra Justusa Werdina. Wygłoszone zostały dwa referaty wprowadzające w tematykę spotkania przez ks. Susanne Noack i ks. dr Rafał Mocny. Po referatach, w zainicjowanej dyskusji głos zabrali kolejno uczestnicy spotkania.

Ks. Georg Langosch zabrał głos jako pierwszy i przekazał słowa pozdrowienia patriarchy moskiewskiego, przypominając jednocześnie pradawny, wspólny chrześcijański zwyczaj polecania się wzajemnie w modlitwach przyczynnych oraz wspólne modlitwy- jako wyraz pielęgnowania ekumenizmu. Kolejno głos zabrali ks. bp prof. dr hab. Andrzej Siemieniowski oraz ks. bp senior Ryszard Bogusz. Opowiedzieli o wspólnych dotychczasowych aktywnościach podejmowanych przez Diakonię i Caritas we Wrocławiu. Niedługo znowu razem staną przy ołtarzu podczas Tygodnia Modlitw o jedność Chrześcijan- to kolejny wspólny pielęgnowany zwyczaj. Jako następny zgłosił się ks. bp Waldemar Pytel by opowiedzieć o partnerstwie łączącym jego diecezję (Diecezja Wrocławska Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP-dop.tł.) i Ewangelicki Kościół Berlina i Brandenburgii oraz Górnych Łużyc. Należy do nich m. in. doroczne spotkanie parafii, tym razem w Forst (7 września br.) oraz o współpracy podczas organizowania synodów diecezjalnych nad morzem, w obrębie diecezji kościoła katolickiego, prowadzonej przez ks. abpa prof. dr hab. Andrzeja Dzięgę. Dzięki życzliwości i uprzejmości oraz ekumenicznemu otwarciu można korzystać z kościoła katolickiego w Międzyzdrojach, by uroczyście otwierać kolejne, jesienne obrady synodu.

Wywołany ks. abp Dzięga podziękował i uzupełnił, że również w Chojnie, w byłym kościele ewangelickim odbywają się regularnie spotkania ekumeniczne regionu przygranicznego. Potwierdził serdeczne kontakty z polskim kościołem ewangelickim oraz wskazał na ciekawą inicjatywę, którą miał przyjemność gościć ostatnio

der polnischen Bischöfe 1965 in der Kirche von Kardinal Gulbinowicz, Wrocław, verlesen wurde: langanhaltender Beifall! Das war ihm heute wichtig zu erinnern. Daraufhin erhob sich der Ehrengast des Tages, Ks. Abp prof. Henryk Muszyński, Senior-Primas Polens, und erinnerte an die Pilgerfahrt Kaiser Otto III. nach Gniezno im Jahre 1000, um die Reliquien seines Freundes Wojciech/Adalbert aufzusuchen und mit König Mieszko I. einen Friedensschluss als Freundschaftsbund herbeizuführen. Weiter erinnerte er an die Pilgerreisen von Papst Johannes Paul II. 1979 und 1997, welchen er jeweils als Gastgeber in Gniezno betreut hatte, mit denen zuerst die Transformation der Gesellschaften Mittel-Osteuropas eingeleitet und dann ein solidarisches Europa im Geist christlicher Barmherzigkeit angemahnt wurde. Darin sieht er für alle hier Versammelten eine bleibende Verantwortung.

Am Ende erhob sich Erzbischof Dr. Heiner Koch und dankte für die Redebeiträge und hob die Bedeutung dieses ersten Konsultationstreffens hervor. Er sprach sich dafür aus, diese Konsultationen etwa alle zwei Jahre fortzusetzen und dazu die Kontakte zwischen den Bischöfsbüros durch die bestehende Arbeitsgruppe zu pflegen. Dieser Vorschlag mündete ohne weitere Diskussion in eine allgemeine und wohlwollende Zustimmung.

w swojej parafii. Chodzi o pielgrzyma z Ukrainy, który niosąc na plecach wielki, drewniany krzyż odwiedza po kolei stolice europejskie, wskazując tym samym na Chrystusa. Ks. Arcybiskup prosił o zainteresowanie się tą inicjatywą i ewentualne rozpropagowanie jej w Berlinie. Ks. bp prof. dr hab. Ignacy Dec przytoczył z kolei swoje wspomnienia z wizyty w parafii, gdzie w obecności ponad 300 tysięcy ludzi odczytany został list polskich biskupów z 1965 roku, miało to miejsce we wrocławskim kościele, lektorem był kardynał Gulbinowicz a oklaski nie cichły przed długi czas. W nawiązaniu do tej wypowiedzi, gość honorowy, ks. abp prof. Henryk Muszyński, Prymas-Senior Polski wspominał na pielgrzymkę cesarza Ottona III do Gniezna w roku 1000, celem odwiedzenia relikwii swojego przyjaciela św. Wojciecha oraz w celu zawarcia pokoju z ówczesnym władcą polskim, Mieszkiem I. Nawiązał również do pielgrzymek papieża Jana Pawła II z roku 1979 i 1997, których był gospodarzem, a które przyczyniły się do transformacji społecznej państw Europy środkowo-wschodniej. W chrześcijańskim, serdecznym i miłosiernym napominaniu widzi przyszłość ruchu ekumenicznego i kontynuację tego rozpoczętego wtedy dzieła jedności.

Jako ostatni przemawiał ks. abp dr Heiner Koch, który podziękował za wszystkie impulsy oraz wskazał na istotne znaczenie konsultacji. Wyobraża je sobie jako cykliczne spotkanie, odbywające się mniej więcej co dwa lata, oraz uznał za celowe i konieczne intensywną współpracę ze strony obu biur diecezjalnych (biskupstw) oraz grupy roboczej. Wszyscy uczestnicy spotkania zgodzili się na tak zaproponowaną formę kontynuacji działań.

URKUNDE DER TEILNEHMENDEN

Am Tag der Hl. Hedwig von Schlesien, dem 15. Oktober 2019, haben sich zur „Ersten Ökumenischen Konsultation der Bischöfe an Oder und Neiße“ in Frankfurt (Oder) versammelt und zum Abschluss ihrer Beratungen einen ökumenischen Gottesdienst gefeiert, den Bischof elect Dr. Christian Stäblein, Berlin, geleitet und in dem Erzbischof Dr. Heiner Koch, Berlin, gepredigt hat:

Bischof Wolfgang Ipolt, Görlitz
Bischof Heinrich Timmerevers, Dresden-Meißen
Superintendentin Antje Pech, Löbau
Bischof elect Tilman Jeremias, Greifswald
Erzbischof Dr. Heiner Koch, Berlin
Bischof Dr. Matthias Heinrich, Berlin
Bischof Dr. Dr. h. c. Markus Dröge, Berlin
Propst Dr. Christian Stäblein, Berlin
Generalsuperintendentin Theresa Rinecker, Görlitz
Erzpriester Georg Langosch, Frankfurt (Oder)

Zu Hilfe waren vor Ort:

Sup. Frank Schürer-Behrmann, Liturg
Hans-Joachim Ditz, Moderator
Pfn. Susanne Noack, Frankfurt (Oder)-Lebus
Claudia Wildner-Schipek, Berlin, Dolmetscherin

Während des Empfangs nach dem Gottesdienst wurde das 25-jährige Jubiläum des Ökumenischen Europa-Centrums Frankfurt (Oder) e. V. festlich begangen und dessen grenzüberschreitenden ökumenischen Initiativen mit Grußworten von Bischof Waldemar Pytel, Wrocław und Pfr. Prof. Grzegorz Chojnacki, Szczecin, Oberbürgermeister René Wilke, Frankfurt (Oder) und Bürgermeister Mariusz Olejniczak, Slubice, sowie von Frau Prof. Dr. Julia von Blumenthal, Präsidenten der VIADRINA-Universität, gewürdigt.

ZAŚWIADCZENIE UCZESTNIKÓW

W dniu Św. Jadwigi ze Śląska, 15 października 2019 r., zgromadzili się w ramach „Pierwszej Ekumenicznej Konsultacji Biskupów nad Odrą i Nysą” we Frankfurcie n. Odrą i po zakończeniu obrad świętowali nabożeństwo ekumeniczne, w którym celebrował liturgię Ks. Biskup elect dr Christian Staebelin z Berlina, a Ks. Arcybiskup dr Heiner Koch z Berlina, wygłosił homilię:

Ks. Abp prof. Henryk Muszyński, Prymas-Senior Polski, Gniezno

Ks. Abp prof. dr hab. Andrzej Dzięga, Szczecin

Ks. Julian Głowacki, Szczecin

Ks. Bp Tadeusz Lityński, Zielona-Góra

Ks. Bp prof. dr hab. Andrzej Siemieniowski, Wrocław

Ks. Bp Zbigniew Kiernikowski, Legnica

Ks. Prałat Leopold Rządziejewicz, Legnica

Ks. Bp prof. dr hab. Ignacy Dec, Świdnica

Ks. Bp Waldemar Pytel, Wrocław

Ks. Bp Wojskowy Mirosław Wola, Gorzów

Do pomocy byli na miejscu:

Sup. em. Christoph Bruckhoff, OeC

Pfr. Dr. Justus Werdin, Moderator

Ks. dr Rafał Mocny, Słubice

Anna Hopfer-Wola, Gorzów Wlkp., Tłumaczka

Podczas przyjęcia po nabożeństwie uroczyście obchodzono 25 lecie Ekumenicznego Centrum Europy we Frankfurcie n. Odrą i doceniono jego transgraniczne inicjatywy ekumeniczne słowami powitalnymi wypowiedzianymi przez Ks. Bpa Waldemara Pytła z Wrocławia, Ks. prof. Grzegorza Chojnackiego ze Szczecina, Pana René Wilke, Prezydenta miasta Frankfurtu n. Odrą, Pana Mariusza Olejniczaka, Burmistrza miasta Słubice oraz przez Panią prof. dr Julię von Blumenthal, Prezydentkę Uniwersytetu VIADRINA.

ÖKUMENISCHER GOTTESDIENST

anlässlich der „Ersten Ökumenischen Konsultation der Bischöfe an Oder und Neiße“ in der Friedenskirche zu Frankfurt (Oder)

GRUSSWORT

Hoch verehrte Bischöfe, sehr geehrte Gäste, liebe Schwestern und Brüder! Es kann nur richtig sein, dass wir mit einer jeden Bereitschaft zur nachbarschaftlichen Verständigung unter Christen heute zum Ende der „Ersten Ökumenischen Konsultation der Bischöfe an Oder und Neiße“ gemeinsam Gottesdienst feiern. Dass uns dazu heute die Türen geöffnet sind, haben wir der 25-jährigen grenzüberschreitenden ökumenischen Arbeit des OeC zu danken. Sie folgt dem Beispiel der Hl. Hedwig von Schlesien und bietet in einem Haus unter ihrem Namen Heimat für Studierende aus der ganzen Welt, hier in Frankfurt an der Oder. Brücken spannen sich über den Fluss wie über alles anvertraute geistliche Gut, Brücken von Mensch zu Mensch, voller Hoffnung und Glauben, von mir zu Dir. Hedwig aus dem Geschlecht der Grafen von Andechs, Tante der Hl. Elisabeth von Thüringen, wurde 1174 geboren und heiratete 13jährig Herzog Heinrich I. von Schlesien. In dessen Familie herrschte ein blutiger Streit. Hedwig begriff: „Man muss Gegensätze durch Gegensätze heilen“, den Hass durch die Liebe, die Schuld durch Sühne. Sie stand buchstäblich mit nackten Füßen auf dem Boden der Wirklichkeit, half Armen und Kranken. In Menschen und Dingen ehrte sie den anwesenden Gott. Am 15. Oktober 1243 verstarb sie im Kloster Trebnitz bei Breslau.

PREDIGT DES ERZBISCHOFS VON BERLIN, DR. HEINER KOCH

Zwischen Polen und Deutschland gibt es viele Gemeinsamkeiten und Brücken kultureller, sozialer, wissenschaftlicher und wirtschaftlicher Art und vor allem familiäre Bindungen und den christlichen Glauben. Aber es gibt in unserer Geschichte auch furchtbares Leid, Krieg, Flucht und so viel menschliches Elend. Am 1. September dieses Jahres haben wir des grausamen Überfalls der Deutschen auf Polen gedacht und Schuld und Versöhnung, Leid und Tod und die Hoffnung auf ein friedvolles Miteinander in einem vereinten Europa auch in Ökumenischen Gottesdiensten vor den Herrn gebracht. Wir haben, so scheint es mir, gerade in diesen Tagen gespürt, wieviel unsere Völker verbindet und unsere Kirchen, auch wenn gerade hier in der Grenzregion zwischen Deutschland und

EKUMENICZNE NABOŻENSTWO

z okazji „Pierwszej Ekumenicznej Konsultacji Biskupów nad Odrą i Nysą” w Kościele Pokoju we Frankfurcie n. Odrą

SŁOWO POWITALNE

Wielce czcigodni bracia biskupi, szanowni Państwo, drogie siostry i drodzy bracia! To wyjątkowa okazja, że gotowi do porozumienia sąsiedzkiego dziś na zakończenie „Pierwszej Ekumenicznej Konsultacji Biskupów nad Odrą i Nysą” wspólnie świętujemy nabożeństwo jako chrześcijanie. Dzięki 25-letniej, transgranicznej pracy ekumenicznej przez tutejsze Ekumeniczne Centrum Europy (OeC) w dniu 25-lecia jubileuszu stoimy dzisiaj przed otwartymi drzwiami. Idąc śladami Św. Jadwigi ze Śląska OeC przyjmuje studentów z całego świata do swego domu, którego jest patronką tu we Frankfurcie n. Odrą. Mosty podnoszą się nad rzeką, tak jak i my, nad wszystkim, co dla nas jest ważne, mosty od człowieka do człowieka, pełne nadziei i wiary, ode mnie do Ciebie. Św. Jadwiga z domu Hrabia Andechs, ciotka Św. Elżbiety z Turyni, urodziła się w roku 1174 i mając 13 lat wyszła za mąż z Księciem Henrykiem I ze Śląska. W jego rodzinie toczyła się krwawa kłótnia. Św. Jadwiga twierdziła, że: „To co sprzeczne trzeba przewyciężać przeciwieństwem”: nienawiść przewyciężać miłością, a winę poprzez pojednanie. Dosłownie gołymi stopami stała na gruncie rzeczywistości, pomagała biednym i chorym. W ludziach jak i w rzeczach chwaliła obecność Boga. 15 października 1243 r. zmarła w klasztorze w Trzebnicy koło Wrocławia.

KAZANIE KS. ARCYBISKUPA BERLINA DRA HEINERA KOCHA

Pomiędzy Niemcami i Polską istnieje wiele wspólnych mostów i przyjaznych więzi kulturalnego, społecznego, naukowego i gospodarczego rodzaju. Przede wszystkim jednak łączą nas więzi rodzinne i chrześcijańskie.

Nasza wspólna historia zna również okropieństwo i cierpienia wojny, wypędzeń jak i ludzką niedolę. Dnia 1 września br. jak co roku obchodziliśmy smutną rocznicę napaści Niemiec na Polskę i podczas okolicznościowego ekumenicznego nabożeństwa wzniesiliśmy do Pana naszą winę i pojednanie, cierpienie i śmierć, nadzieję na pokojową wspólnotę w zjednoczonej Europie.

Polen offensichtlich wird, wie unterschiedlich die Situation des Glaubens und der Kirchen diesseits und jenseits der Grenze ist.

Ist Polen in hohem Maße vom christlichen Glauben geprägt, gehören die meisten Menschen im Osten Deutschlands keiner Religion an und leben teils atheistisch, teils religiös desinteressiert, teils aber auch auf der Gottsuche.

Für die Heilige Hedwig, derer wir jetzt in diesem Gottesdienst gedenken, stand Gott im Mittelpunkt ihres Lebens, ihres Denkens und Handelns. Sie hat in allem in ihrem Leben, in ihren Begegnungen und ihrem versöhnenden Engagement zwischen den Völkern und in sich selbst Gott entdeckt und wahrgenommen. Wo andere nur Materie sehen, sah sie die gute Schöpfung Gottes, wo andere nur die Geschichte der Menschen sehen, sah sie die Heilsgeschichte Gottes mit den Menschen, wo andere den Menschen nur als wissenschaftlich und historisch zu erforschendes Objekt sehen, sah sie in ihm das Ebenbild Gottes. Sie sah den mit uns lebenden Gott, wo heute viele Menschen nichts sehen. Dieses Gott-Sehen gab ihr Frieden und die Kraft zu einem Dienst der Versöhnung zwischen den Menschen und Völkern.

Dabei fiel es ihr nicht leicht, den barmherzigen Gott in ihrem Leben wahrzunehmen. Sie erfuhr viel Leid: Ihre Schwester Gertrud, die Königin von Ungarn, wurde ermordet, ihre Brüder Ekbert und Heinrich standen unter Mordverdacht, von ihren sieben Kindern starben vier im Kindesalter, ihr Sohn Heinrich fiel auf dem Schlachtfeld und ihr Mann Herzog Heinrich verfiel dem Kirchenbann. Und doch hörte die Heilige Hedwig nicht auf, Gott ihr Vertrauen zu schenken und Gottes Nähe selbst im Leid und im Leidenden zu sehen. In diesen Stunden lernte sie Gott sehen und spürte und erfuhr, dass der Glaube nicht eine Weltanschauung ist, sondern eine Liebesbeziehung, die wächst, und in der wir Gott immer tiefer sehen lernen – auch und gerade in dunklen Stunden.

Wie konnte sie inmitten so viel Leids an Gott nicht irre werden, wie konnte sie inmitten so vieler Sorgen und Bedrängnisse Gott dennoch mit ihrem guten Herzen wahrnehmen?

Drei Hinweise seien kurz gegeben:

1. Hedwig zeigt uns, dass Gott zu sehen auch eine Konsequenz unserer Entscheidung ist. In vielen Feldern des Lebens, auch im Glauben, ist es so, dass wir uns erst entscheiden müssen und dann sehen wir – und nicht umgekehrt.

Czuliśmy w tych dniach, jestem o tym przekonany, jak wiele łączy nasze narody i nasze kościoły, nawet wtedy, gdy przede wszystkim w rejonie przygranicznym doświadczamy różnic w pojmowaniu wiary oraz sytuacji kościoła z obu stron Odry.

W momencie gdy Polskę charakteryzuje głębokie nasiąknięcie i przywiązanie do wiary chrześcijańskiej, mieszkańcy wschodnich rejonów Niemiec nie należą do żadnego kościoła, deklarują się jako ateści, niezainteresowani religią lub jako poszukujący Boga.

Dla Św. Jadwigi, której postać wspominamy podczas

dzisiejszego nabożeństwa, Bóg stał na pierwszym miejscu w życiu i wiarą w niego kierowała się podczas swoich poczynań i zamiarów życiowych.

Gdzie inni widzieli materię, ona widziała stworzenie Boże. Tam gdzie ludzie widzieli historię ludzkości, ona widziała uzdrawiające kierowanie boskie ludzkością, tam gdzie ludzie patrzyli na człowieka jak na obiekt naukowy, ona widziała boskie odbicie. Dostrzegała Boga tam, gdzie wielu ludzi nie widzi nic.

To błogosławieństwo boskie dawało jej pokój duszy i siłę do służby na rzecz pojednania między narodami i ludźmi.

Nie było to najłatwiejsze, przyjąć i wierzyć w miłosiernego Boga, bo jej życie osobiste również pełne było cierpienia. Jej siostra Gertruda, królowa Węgier, została zamordowana, jej bracia: Ekbert i Henryk zostali oskarżeni o morderstwo, z siedmiorga dzieci czworo zmarło w wieku wczesnodziecięcym, syn Henryk zginął na polu walki, mąż Henryk został objęty ekskomuniką. Pomimo tych tragicznych

Ein Berliner Kunstkritiker hat einmal gesagt: „Wir sehen nur, was wir erwarten.“ Sehen hat immer etwas mit Wachheit, mit Bereitschaft zur Wahrnehmung, mit Entschiedenheit zu tun. Erst entscheiden wir uns, wach und aufmerksam für jemanden, für einen Sachverhalt und für Gott zu sein, und dann gehen uns die Augen auf. Wie oft müssen wir einem Menschen bekennen: „Dass ich Dir wehgetan habe, habe ich nicht gesehen. Jetzt achte ich aber darauf und sehe, wann ich Dir wehtue und vermeide es deshalb.“ Wahrscheinlich sehen die meisten Menschen Gott in ihrem Leben heute nicht, weil sie gar nicht damit rechnen, dass sie ihn sehen könnten, weil sie zumindest keine Vorentscheidung getroffen haben für die Möglichkeit eines Gottes in ihrem Leben. Ohne dieses Sehen-Wollen sehen wir vieles im Leben nicht, erst recht nicht Gott.

2. Manchmal muss man, um etwas wirklich sehen zu können, die Perspektive wechseln, muss einen neuen Standpunkt einnehmen, um etwas neu und in einem anderen Licht vielleicht umfassender zu sehen. Es braucht den Mut des Aufbruchs. Wer immer in der gleichen Position verharrt und nicht bereit ist, sich zu verändern und andere Sichtweisen prüfend anzunehmen, dem wird vieles dunkel und verschlossen bleiben. Sehen hat immer etwas mit Perspektivenwechsel zu tun. Vieles sehe ich erst, wenn ich meinen Standpunkt wechsele. Wieviel Unheil ist auch zwischen den Völkern dadurch entstanden, dass man seinen festen Standpunkt und seine festen Blickwinkel hatte und nicht bereit war, diese zu verändern. Sehen ist immer auch Aufbruch und Veränderung, das gilt auch für unser Leben mit Gott. Bin ich bereit, mich auf eine neue Perspektive, Sichtweise, Welt- und Lebensanschauung einzulassen? Ohne solch einen Aufbruch und ohne Perspektivenwechsel werde ich Gott nie erkennen. Die Heilige Hedwig hat in ihrem Leben oftmals ihren Blickwinkel verändern müssen. Sie beharrte nicht behäbig auf ihrem Standpunkt. Ein weiter Horizont eröffnet sich nur für den, der bereit ist, aufzubrechen zu neuen Sichtweisen: die zweite Lektion der Hl. Hedwig für uns in der Sehschule des Glaubens.

3. Sehen bedeutet immer sehen lernen, es ist ein langer Prozess. Wir brauchen oft sehr viel Geduld, um sehen zu lernen. Christian Morgenstern hat einmal gesagt: „Man sieht oft etwas hundert Mal, ja tausend Mal, ehe man es zum allerersten Mal wirklich sieht.“ Gott sehen lernen braucht Geduld, braucht die Geduld des Erfahrungssammelns. Manchmal sind es gerade die schweren Stunden, in denen ich Gott sehen lerne. Die Erfahrung, gottsehend zu werden, wird wohl nur der machen, der bereit ist, auch in manchen Stunden der Blindheit und des Dunkels Gott nicht „hinzuschmeißen“, sondern mit ihm verbunden zu bleiben. In solchen Stunden wächst der Glaube, wird Gott ganz tief sichtbar, davon zeugt das Leben der Heiligen Hedwig.

przeżyć Jadwiga nie przestaje pokładać nadziei w Bogu, widzieć jego obecność nawet w cierpieniu i pośród cierpiących. W tych godzinach poznała Boga i przekonała się, że wiara w niego to nie jedynie światopogląd a relacja pełna miłości, która staje się głębsza im bardziej poznajemy Boga – nawet w ciemnej godzinie.

Wskaże krótko trzy lekcje, które daje nam Św. Jadwiga:

1. Jadwiga wskazuje nam, że widzieć Boga jest konsekwencją naszych wyborów. W wielu aspektach życia, również w wierze jest tak, że trzeba się wpieryć i określić a konsekwencje poznajemy później. Jeden z berlińskich krytyków sztuki powiedział kiedyś: widzimy tylko swoje oczekiwania. Widzenie zwykle ma do czynienia z przytomnością wzroku, z gotowością do odbierania, doświadczenia, ze zdecydowaniem do działania. Najpierw się decydujemy, świadomie na wybór jakiejś osoby, treści, rzeczy a dopiero później otwierają nam się oczy. Jak często musimy przyznać się przed bliźnim: „Nie widziałem, że cię ranię, krzywdzę. Teraz jednak to dostrzegłem i będę uważniejszy, bo wiem kiedy sprawiam ci przykrość.” Być może wielu ludzi nie widzi Boga w swoim życiu, bo wcale nie zakładali, że istnieje taka możliwość, aby go dojrzeć. Nawet nie dopuścili takiej możliwości. Bez takiej gotowości i otwartości nie zobaczymy wielu rzeczy w życiu a na pewno nie Boga.

2. Czasami, aby coś zobaczyć, trzeba zmienić perspektywę, przyjąć nowy punkt widzenia, zobaczyć coś w innym, nowym świetle. Potrzeba odwagi do przełomu. Jeśli ktoś będzie uparcie tkwił w jednej pozycji i przyjmował tylko jeden punkt widzenia, przed tym wiele pozostanie na zawsze w ukryciu i ciemności. Spojrzenie zawsze ma związek ze zmianą perspektywy. Ile zła między narodami miało swoje źródło w sytuacji upartego tkwienia przy swoim stanowisku i niechęci do zmiany. Widzieć zwykle oznacza przemianę i dotyczy to także naszego życia z Bogiem. Czy mam w sobie gotowość do zmiany swego dotychczasowego punktu widzenia, przekonania, przewartościowania dotychczasowych doświadczeń życiowych? Bez niej nie będę nigdy gotowy do poznania Boga. Święta Jadwiga musiała w trakcie swojego życia wielokrotnie zmieniać perspektywę. Nie upierała się twardo przy swoim stanowisku. Nowy horyzont osiągalny jest jedynie dla kogoś, kto ma w sobie odwagę i chęć na nowy punkt widzenia tej samej rzeczy. To druga lekcja w szkole widzenia u Św. Jadwigi.

3. Widzieć oznacza uczenie się patrzenia, to długi proces. Potrzebujemy często bardzo dużo cierpliwości aby się tego nauczyć. Christian Morgenstern powiedział kiedyś: „Widzimy czasami coś setki razy, ba, tysiące razy, tylko zanim zobaczymy to po raz pierwszy naprawdę.” Oglądanie Boga wymaga cierpliwości i doświad-

4. Alles große menschliche Leben wächst, je mehr wir es teilen. Das gilt auch für das Sehen und erst recht für das Sehen Gottes. Als die Heilige Hedwig im 13. Jahrhundert nach Schlesien kam, hatten viele Menschen dort nur einen oberflächlichen, fast heidnischen Gottesglauben. Vielleicht können wir ihre Situation mit der Situation des Glaubens im heutigen Osten Deutschlands vergleichen. Die Heilige Hedwig hat ihr Leben und ihre Sichtweise mit den Schwachen und Armen geteilt und, wie sie bezeugt, mit ihnen und durch sie und in ihnen Gott sehen gelernt. Wir brauchen einander, um sehen zu lernen. Wir brauchen die Blickwinkelerweiterung durch den anderen und die andere. Jeder von uns hat nur seinen begrenzten Horizont und sieht manches, was der oder die andere sieht, nicht. Die Heilige Hedwig war für viele Menschen gerade im Prozess des Gottsehenlernens – bildlich gesprochen – eine Optikerin, eine Brille, eine Sehhilfe. In diesem Dienst und in ihrem Leben mit denen, die Gott nicht oder nur schwer sehen konnten, wuchs ihr Glaube, lernte sie Gott in den Armen und Schwachen zu sehen. Niemand wird alleine Gott sehen, entweder sehen wir gemeinschaftlich oder wir werden Gott nicht sehen: die vierte Lektion in der Sehschule der Hl. Hedwig. Wir brauchen einander. Auch das ist eine tiefe Bedeutung von Kirche. Und vielleicht werden auch die, die wir vielleicht vorschnell als blind gegenüber Gott bezeichnen, für uns zu Lehrmeistern des Glaubens. Ich habe jedenfalls schon von manchem von ihnen Erstaunliches gelernt auf meinem Weg, Gott sehen zu lernen.

In Berlin trägt die Katholische Kathedrale den Namen der Heiligen Hedwig, und wir fühlen uns ihrer Geschichte, ihrem Auftrag, ihrem Anliegen verpflichtet. Sie ist eine Rundkirche, in deren Mitte der Altar steht, auf den von oben, aus der Öffnung der Kuppel in ihrer Mitte, das Licht in den Kirchenraum fällt. Um den Altar sitzen die Gläubigen und jede und jeder hat zum Altar und zur Himmelsöffnung eine andere Perspektive. Jeder und jedem wird das Licht des Heiligen Geistes bildlich von oben geschenkt und jeder und jede schaut aus seinem und ihrem Blickwinkel auf den Altar, der Symbol für Christus, das Licht der Welt, ist, und miteinander bitten wir in ökumenischer Verbundenheit diesseits und jenseits der deutsch-polnischen Grenze: Öffne unsere Augen, Herr, für die Wunder Deiner Liebe und lass uns liebend wie die Hl. Hedwig Augenzeugen Deiner Liebe sein füreinander und für die Menschen, die Dich, Gott, noch nicht sehen.

czeń zebranych w życiu. Czasami to naprawdę trudne godziny doświadczeń, w których poznaje się Boga. Doświadczenie bycia widzianym przez Boga przeżyje tylko ten, kto jest gotowy nawet w ciemnej godzinie nie porzucić więzi łączącej z nim Boga. W takich chwilach Bóg jest widziany o odczuwalny najbardziej, wskazuje nam na to doświadczenie Św. Jadwigi.

4. Im bardziej się dzielimy, tym bardziej wzbogaca się nasze całe ludzkie życie. To samo dotyczy widzenia a jeszcze bardziej spoglądania na Boga. Kiedy Św. Jadwiga w XIII wieku przybyła na Śląsk, większość ludzi miała bardzo powierzchowną wiarę i niewielką wiedzę o Bogu. Być może można się pokusić o porównanie tamtejszej sytuacji z dzisiejszą, na terenach Wschodnich Niemiec. Św. Jadwiga uczyła się ludzi i żyła wśród najbiedniejszych i najsłabszych. Swą wiarą wzbogacała ich oraz w nich widziała Boga. Potrzebujemy się wzajemnie, by uczyć się obserwować. Potrzebujemy rozszerzenia horyzontu dzięki tej jednej lub temu jednemu. Każdy z nas ma swój własny punkt widzenia i jest on w pewnym stopniu ograniczony. Św. Jadwiga była dla wielu ludzi w trakcie procesu dostrzegania Boga- mówiąc obrazowo- była optykiem, okularami, wsparciem w widzeniu. Poprzez swe życie wśród ludzi, którzy Boga ledwo dostrzegali uczyła się widzieć Boga, wzrastała jej wiara. Nikt nie chce oglądać Boga sam, każdy chciałby robić we wspólnocie. Potrzebujemy się wzajemnie i potrzebujemy wspólnoty. To także głębokie znaczenie Kościoła. Być może ci, okreśłani jako ślepi na Boga staną się dla nas mistrzami wiary. Ja sam nauczyłem się na swej drodze wiele.

Berlińska katedra katolicka nosi nazwę Świętej Jadwigi i czujemy się zobowiązani do kontynuowania jej drogi, dziedzictwa i dzieła. Katedra jest okrągła a w jej środku stoi ołtarz, na który z góry, z otworu w kopule, pada na ołtarz światło, a wierni zgromadzeni dookoła ołtarza patrzą na niego, każdy ze swojej perspektywy. Każdemu sprezentowane jest światło padające od Boga na postać Chrystusa, światło świata, i o to samo prosimy w ekumenicznej jedności i wspólnocie po obu stronach granicy: Otwórz nasze oczy Panie, na twoje wspaniałe dzieła miłości do ludzi, pozwól nam być świadkami Twego dzieła i działania wśród ludzi, którzy Ciebie, jako Boga nie widzą.

Tłumaczenie: Anna Hopfer-Wola

FÜRBITTEGEBET

Herr, allmächtiger Gott, himmlischer Vater, wir loben und preisen Dich mit einem Munde in beiden Sprachen, Christen von beiden Ufern an den Strömen des Lebens, an die Du uns in Deiner Güte gestellt hast. Hilf uns, treu zu bewahren und zu mehren, was Du in Deiner Liebe uns anvertraut hast.

Wir danken Dir, dass Du uns erquickst und stärkst, einander zu begegnen „von Angesicht zu Angesicht“. Hilf uns, aufmerksam und liebevoll den Schatz unserer Nachbarschaft zu pflegen und denen zu helfen, die um ihres Glaubens und ihrer Überzeugungen willen verfolgt werden oder in der Fremde arbeiten, um ihre Familien zu erhalten.

Wir danken Dir für die Märtyrer und Zeugen des Glaubens, die uns vorausgegangen sind und uns ihre Türen zur einzigen Wahrheit geöffnet haben, in der wir unsere Freiheit finden. Hilf uns, dass wir in allem, was uns herausfordert, zuerst nach Deinem heiligen Willen fragen und Antworten suchen allein in Deinem Wort.

Wir danken Dir für die Verkünder Deines lebensschaffenden Wortes, die Bischöfe und Verantwortlichen, die den Weg Deiner Kirche mit allen Gläubigen gestalten. Hilf uns, dass wir in grenzüberschreitender ökumenischer Verbundenheit miteinander im Glauben an Dich wachsen und das Vertrauen in Dich und unter uns stärken, dass wir die Wege des Friedens und des Heils für alle erkennen und mutig beschreiten.

MODLITWA WIERNYCH

Panie, wszechmogący Boże, Ojczye niebiański, chwalimy Cię jednymi ustami w obu językach, chrześcijanie z obu brzegów strumienia życia, gdzie nas w Swojej dobroci postanowiłeś. Pomóż nam wiernie utrzymać i mnożyć to, co nam Swoją miłością obdarzyłeś.

Dziękujemy Ci, że nas pokrzepiłeś i umacniasz nas, żebyśmy się spotykali „twarzą w twarz”. Pomóż nam, żebyśmy odważnie, uważnie i pełen miłości troszczyli skarb naszego sąsiedztwa i pomagali tym, co z powodu ich wiary albo przekonania są prześladowani i tym, co szukają pracy daleko od ich rodzin, aby je utrzymać.

Dziękujemy Ci za męczenników i świadków wiary, którzy otworzyli nam drzwi do porozumienia jedynej prawdy, w której znajdziemy naszą wolność. Pomóż nam, żebyśmy we wszystkim, co nas czeka, najpierw pytali o Twoją świętą wolę i szukali odpowiedzi jedynie w Twoim Słowie.

Dziękujemy Ci za zwiastunów Twojego żywotwórczego słowa, za biskupów i wszystkich odpowiedzialnych, którzy kształtują drogę Twojego Kościoła. Pomóż nam, abyśmy połączeni w transgranicznej ekumenii wzrastali w wierze i umacniali zaufanie w Tobie i wśród nas oraz poznali drogi pokoju i dobra dla wszystkich, a także nimi odważnie szli.

PRESSE

VERSÖHNUNG MUSS GETEILT WERDEN

aus: Gość Niedzielny, Zielona Góra, 20. Oktober 2019

Die Erste Ökumenische Konsultation der Bischöfe an Oder und Neiße sowie der Gottesdienst anlässlich des 25-jährigen Bestehens des Ökumenischen Europa-Centrums haben am 15. Oktober in Frankfurt (Oder) stattgefunden.

„Oh, wie lieblich und schön ist es, wenn Brüder und Schwestern friedlich beieinander wohnen“, sagt der Psalmist. Diese Worte können wir heute auf uns selbst beziehen. Und genau darum sind wir hier, dass sie nicht nur heute zu hören sind, sagte der Bischof der Ev.-Augsburgischen Diözese Wrocław, Waldemar Pytel in der Friedenskirche in Frankfurt (Oder), wo ein ökumenischer Gottesdienst am Ende des Bischofstreffens stattfand. „Heute müssen wir das Morgen bauen. Das Morgen von Polen, Deutschland, Europa und der Welt bauen. Die Zukunft unserer Völker bauen und auch die unserer Konfessionen. Jeden Sonntag in jedem Gottesdienst oder jeder Hl. Messe bekennen wir: „Ich glaube an die heilige allgemeine Kirche.“ Heute können wir in Frankfurt diese Kirche sehen. Heute wollen wir vor Euch und vor der Welt das Zeugnis der Einheit geben, denn die Welt bracht unser Zeugnis“, sagte er.

Ein neuer wichtiger Schritt

Das Bischofstreffen ist nach der Einschätzung des Metropoliten der Diözese Szczecin-Kamień, Erzbischof Andrzej Dzięga, ein Zeichen der Normalität. Daraus erwachsen verschiedene Gedanken, die aus den Bedürfnissen an verschiedenen Orten, Diözesen, Regionen und einzelner Menschen hervorgehen. Das ist eine Initiative von Erzbischof Koch in Berlin sowie der Evangelischen Kirche Berlin-Brandenburg-schlesische Oberlausitz. Es ist wichtig zu unterstreichen, dass es ein Hineingehen in eine lange Tradition solcher Treffen ist, deren Initiator und Leiter seit einigen Jahrzehnten Erzbischof Muszyński ist, meinte der Erzbischof.

Nach Überzeugung des Senior-Primas' Polens war dieses Treffen ein neuer wichtiger Schritt im Versöhnungsprozess. „Hier geht es gar nicht um Dokumente, sondern darum, ein neues menschliches Bewusstsein im Religiösen zu schaffen“, bemerkte Erzbischof Henryk Muszyński. „Versöhnung ist eine Gabe Gottes in Christus, der uns mit dem Vater versöhnt und das Böse zerstört hat, die Sünde, den Hass. Jemand hat heute sehr schön gesagt, dass Versöhnung eine Gnade ist,

MEDIA

POJEDNANIEM TRZEBA SIĘ DZIELIĆ

z: Gość Niedzielny, Zielona Góra, 20. Oktober 2019

Pierwsza Ekumeniczna Konsultacja Biskupów nad Odrą i Nysą oraz nabożeństwo z okazji 25-lecia Europejskiego Centrum Ekumenicznego – to wydarzenia, które odbyły się 15 października we Frankfurcie nad Odrą.

O jak dobrze i miło, gdy bracia w zgodzie mieszkają – mówi psalmista. Te słowa możemy odnieść dzisiaj do siebie. Ale po to tu jesteśmy, aby wybrzmiewały one nie tylko dzisiaj – mówił biskup ewangelicko-augsburski diecezji wrocławskiej Waldemar Pytel w Kościele Pokoju we Frankfurcie nad Odrą, gdzie odbyło się nabożeństwo ekumeniczne na zakończenie spotkania biskupów. – Dzisiaj musimy budować jutro. Budować jutro Polski, Niemiec, Europy i świata. Budować przyszłość naszych narodów, ale również naszych konfesji. Każdej niedzieli w każdym nabożeństwie czy Mszy św. wyznajemy: „wierzę w święty Kościół powszechny”. Dzisiaj taki Kościół możemy tutaj we Frankfurcie zobaczyć. Dzisiaj chcemy wobec was, wobec świata złożyć to świadectwo jedności, bo świat potrzebuje naszego świadectwa – dodał.

Nowy ważny krok

Spotkanie biskupów to w ocenie metropolity szczecińsko-kamieńskiego abp. Andrzeja Dzięgi znak normalności. – Z tego rodzą się różne pomysły wyrastające z potrzeb różnych miejsc, diecezji, regionów i poszczególnych osób. To inicjatywa abp. Kocha z Berlina oraz Ewangelickiego Kościoła Berlin-Brandenburgia-Wyższa Łużyca. Ale warto też podkreślić, że jest to wejście w długą tradycję tego typu spotkań, których inspiratorem i liderem od kilkudziesięcioleci jest abp Muszyński – zauważył arcybiskup.

W przekonaniu prymasa seniora Polski to spotkanie to nowy ważny krok w procesie pojednania. – Tu nawet nie chodzi o dokumenty, ale budowanie nowej świadomości ludzkiej w wymiarze religijnym – zauważył abp Henryk Muszyński. – Pojednanie jest darem Boga w Chrystusie, który pojednał nas z Ojcem, zniszczył zło, grzech, nienawiść. Ktoś dziś pięknie powiedział, że pojednanie jest łaską, ale każdy dar jest przeznaczony dla innych, nie dla siebie. Nie można go zatrzymywać, ale trzeba się nim po prostu dzielić – dodał.

und jede Gabe ist für andere bestimmt, nicht für uns selbst. Man kann sie nicht behalten, man muss sie ganz einfach miteinander teilen“, sagte er.

Seine Freude über das gemeinsame Treffen hat der Berliner Erzbischof Heiner Koch nicht verborgen. In der Raumzeit sind wir nahe beieinander, doch die Situationen in unseren Ländern sind verschieden. Jedoch haben wir dieselbe Verantwortung für den Glauben und für die Gesellschaft. In der Geschichte haben Teilungen und dramatische Situationen stattgefunden, aber wir Christen sind dafür verantwortlich, dass sich das nicht wiederholt. Darum haben wir beschlossen, dass wir uns weiterhin treffen werden, sagte er.

Sie suchen den Frieden

Ein Ausdruck der Übernahme dieser Verantwortung ist das Ökumenische Europa-Centrum Frankfurt (Oder), das am 15. Oktober sein 25jähriges Bestehen feiert. Das ist eine grenzüberschreitende ökumenische Initiative, erklärte der evangelische Pastor Justus Werdin vom OeC.

Mit dem Ökumenischen Centrum arbeitet das Katholische Studenten Zentrum in Słubice zusammen, und das auf verschiedenen Ebenen. Jedes Jahr findet in der Großen Fastenzeit die gemeinsame Kreuzwegprozession mit Polen, Deutschen und Ukrainern statt. In Zusammenarbeit mit dem Ökumenischen Europa-Centrum stellen wir die Texte zusammen und fertigen dazu die Übersetzungen. Wir tragen das Kreuz über die Grenzbrücke und so inspirieren wir uns dazu, unter dem Kreuz die Einheit zu finden, erklärt Pfr. Rafał Mocny, Direktor des Katholischen Studenten Zentrums und Vorstandsmitglied im OeC.

Es mangelt auch nicht an der Zusammenarbeit im Bereich der Bildung. Gemeinsam werden die regelmäßigen „Grenzgespräche“ organisiert, Gesprächsgruppen, Versammlungen der Pfarrer sowie auch persönliche Kontakte. Die interessanteste Form der Zusammenarbeit ist natürlich die der Studierendenseelsorge. So arbeiten wir ökumenisch zusammen auch unter den im Hedwighaus wohnenden Studierenden, einem Studentenheim, in dem Angehörige aller christlicher Konfessionen aus verschiedenen Ländern wohnen. Wir Studierendenseelsorger arbeiten gemeinsam das Programm aus, das immer ein Leitthema hat, erklärt Pfr. Mocny und setzt am Ende hinzu: In unserer Diözese gibt es nicht viele solcher Orte wie unseren, wo die christlichen Kirchen so beieinander sind. Die ökumenische Arbeit bringt den besten Effekt, wenn sie unserem Motto folgt: „Suche Frieden und jage ihm nach“.

Kamil Krasowski

Radości ze wspólnego spotkania nie krył arcybiskup Berlina Heiner Koch. – W czasoprzestrzeni jesteśmy blisko siebie, ale sytuacje w naszych krajach są różne. Jednakże mamy taką samą odpowiedzialność za wiarę i społeczeństwo. W historii zdarzały się podziały i dramatyczne sytuacje, a my, chrześcijanie, jesteśmy odpowiedzialni za to, aby to się już nie powtarzało. Dlatego postanowiliśmy, że dalej będziemy się spotykać – dodał.

Szukają pokoju

Wyrazem takiego brania odpowiedzialności jest Europejskie Centrum Eku-
meniczne (Oekumenisches Europa Centrum) z Frankfurtu nad Odrą, które 15
października świętowało swoje 25-lecie. – To ekumeniczna inicjatywa transgrani-
czna – wyjaśnił ewangelicki pastor Justus Werdin, przewodniczący OEC.

Z centrum ekumenicznym współpracuje Katolickie Centrum Studenckie w
Ślubicach, i to na wielu płaszczyznach. – Corocznie w Wielkim Poście odbywa
się Droga Krzyżowa z udziałem Polaków, Niemców i Ukraińców. We współpracy
z Europejskim Centrum Ekumenicznym układamy teksty i pracujemy nad
tłumaczeniami. Niesiemy krzyż przez most graniczny i w ten sposób inspirujemy
się do poszukiwania pod krzyżem jedności – wyjaśnia ks. Rafał Mocny, dyrektor
Katolickiego Centrum Studenckiego i członek zarządu Europejskiego Centrum
Ekumenicznego.

Nie brakuje także współpracy na polu edukacji. Wspólnie organizowane są
cykliczne wykłady „Rozmowy na granicy”, konwersatoria, zebrania rad duszpa-
sterskich, a także osobiste kontakty. – Oczywiście najciekawszą formą współpracy
jest duszpasterstwo studentów. Dzięki niej nasz ekumeniczny zespół duszpa-
sterzy prowadzi pracę duszpasterską ze studentami zamieszkującymi w Hedwig-
haus, czyli domu studenckim, w którym przebywają studenci wszystkich wyznań
chrześcijańskich z kilku krajów. W zespole duszpasterzy tworzymy wspólny
program, który ma określony temat przewodni – wyjaśnia ks. Mocny i dodaje
na zakończenie: – Niewiele jest w naszej diecezji miejsc takich jak nasze, gdzie
Kościoły chrześcijańskie są obok siebie. Ekumeniczna praca przynosi najlepszy
efekt, gdy realizowane jest nasze motto: „Szukaj pokoju i dąż do niego”.

Kamil Krasowski

GROSSES DEUTSCH-POLNISCHES BISCHOFSTREFFEN AN ODER UND NEISSE

aus: Vatican News, 15. Oktober 2019

Die deutschen und polnischen Bischöfe der Grenzregion an Oder und Neiße wollen verstärkt kooperieren. Am Dienstag trafen 18 leitende Geistliche der katholischen, evangelischen und orthodoxen Kirche zu einer ersten „ökumenischen Konsultation“ in Frankfurt (Oder) zusammen.

Mit regelmäßigen Treffen wollen sie künftig nach eigener Aussage ihre Kontakte vertiefen und zur europäischen Versöhnung beitragen. Die Zusammenkunft fand am Gedenktag der Heiligen Hedwig von Schlesien statt. Die aus bayerischem Adel stammende Hedwig war mit dem schlesischen Herzog Heinrich I. verheiratet. Sie wird als Brückenbauerin zwischen Deutschen und Polen verehrt. Ein weiterer Anlass des Treffens war das 25-jährige Engagement des Oekumenischen Europa-Centrums in Frankfurt (Oder).

Unter den deutschen Teilnehmenden waren der katholische Erzbischof Heiner Koch und seine Amtsbrüder Wolfgang Ipolt und Heinrich Timmerevers. Die Evangelische Kirche Berlin-Brandenburg-schlesische Oberlausitz war durch ihren Bischof Markus Dröge und seinen designierten Nachfolger Christian Stäblein vertreten.

Beim Auftaktgottesdienst in der Kirche Sankt Gertraud hob Erzbischof Koch viele kulturelle, soziale und wirtschaftliche Brücken zwischen Polen und Deutschland hervor. In der gemeinsamen Geschichte gebe es aber „auch furchtbares Leid, Krieg, Flucht und menschliches Elend“. Besonders hob Koch den deutschen Überfall auf Polen im Jahr 1939 hervor. Der Berliner Erzbischof räumte ebenfalls ein, „wie unterschiedlich die Situation des Glaubens und der Kirchen diesseits und jenseits der Grenze ist“. Während Polen stark vom christlichen Glauben geprägt sei, gehörten die meisten Ostdeutschen keiner Religion an und „leben teils atheistisch, teils religiös desinteressiert, teils aber auch auf Gottsuche“.

Koch warb dafür, auch andere als die eigenen Sichtweisen anzunehmen, „um etwas neu und in einem anderen Licht vielleicht umfassender zu sehen“. Wörtlich betonte er: „Wie viel Unheil ist auch zwischen den Völkern dadurch entstanden, dass man seinen festen Standpunkt und seine festen Blickwinkel hatte und nicht bereit war, diese zu verändern.“ Als Vorbild verwies der Erzbischof auf die Heilige Hedwig, die „ihr Leben und ihre Sichtweise mit den Schwachen und Armen geteilt“ habe.

WIELKIE POLSKO-NIEMIECKIE SPOTKANIE BISKUPÓW NAD ODRĄ I NYŚĄ

z: Vatican News, 15. Oktober 2019

Polscy i niemieccy duchowni, reprezentowani przez biskupów z regionu przygranicznego, wyrażają intensywną wolę współpracy. We wtorek, we Frankfurcie nad Odrą, miało miejsce spotkanie 18 zwierzchników kościołów: katolickiego, ewangelickiego i prawosławnego, nazwane „pierwszą konsultacją ekumeniczną”. Planowane są regularne spotkania mające na celu pogłębienie wzajemnych kontaktów i współpracy na rzecz pojednania w Europie. Spotkanie odbyło się w dzień pamięci Świętej Jadwigi Śląskiej. Pochodząca z bawarskiego rodu szlacheckiego Jadwiga została żoną księcia śląskiego Henryka I. Do dnia dzisiejszego uważana jest za symboliczną orędowniczkę porozumienia polsko-niemieckiego. Drugą okazją do odbycia spotkania była 25 rocznica powstania Ekumenicznego Centrum Europy we Frankfurcie nad Odrą.

Pośród niemieckich uczestników spotkania warto wymienić katolickiego Arcybiskupa Heinera Kocha i jego odpowiednika w urzędzie Wolfganga Ipolta jak i Heinricha Timmereversa. Ewangelicki Kościół Berlin-Brandenburg-Górna Łużyca reprezentowany był przez Biskupa Markusa Dröge i jego następcę Christiana Stäbleina.

Podczas nabożeństwa inauguracyjnego w kościele Św. Gertrudy, Arcybiskup Koch wskazał na wiele istniejących już kulturalnych, społecznych oraz gospodarczych pomostów między Polską a Niemcami. We wspólnej historii nie brakuje jednak bolesnych momentów „okropieństw wojny, niedoli, wygnania i ludzkiego cierpienia”. Szczególną uwagę zwrócił Koch na niemiecką napaść na Polskę w 1939 roku. Berliński Arcybiskup wskazał na „różnicę w sytuacji wiernych i kościołów po obu stronach granicy”. Podczas w Polsce chrześcijaństwo odgrywa ważną rolę w życiu społecznym, to Niemcy wschodnie nie utożsamiają się z żadną religią a społeczeństwo żyje w sposób duchowo zróżnicowany. „Część ludzi definiuje się jako ateści, część jest w ogóle niezainteresowanych religią a część intensywnie szuka Boga.”

Koch wzywał również do spojrzenia na innych z szerszej perspektywy, „by poznać nowe i przyrzeć się temu w innym a może nawet w rozszerzonym świetle”. W swoich słowach podkreślał, „jak wiele zła między narodami miało swoje źródło w twardych przekonaniach i braku chęci do zmiany własnego punktu widzenia”. Jako przykład do naśladowania wskazał na Świętą Jadwigę, która „dzieliła swoje życie i punkt widzenia z biednymi i słabymi”.

Tłumaczenie: Anna Hopper-Wola

Am Tag der 10. Sitzung von September, 2010 in Lübeck wird, neben
mit der „Arbeits-Ökumenischen Kommission der Bischöfe von Oden
und Oder“ in Frankfurt (Oder) zusammen mit dem Abteilungsleiter
Benedikt vom Ökumenischen Zentrum geleitet, dem Präses
Dr. Christian Dittmar, Berlin, geleitet und in dem Beirat
Dr. Hans-Joachim Ditz, Berlin, gegenwärtig ist

+ Wolfgang Ziegler
Bischof von Brandenburg
+ Hans-Joachim Ditz
Bischof von Brandenburg

+ Hans-Joachim Ditz
Bischof von Brandenburg

+ Hans-Joachim Ditz
Bischof von Brandenburg

+ Hans-Joachim Ditz
Bischof von Brandenburg

+ Hans-Joachim Ditz
Bischof von Brandenburg

P. Ruzalski, Wenzel, Pöhl

Zu Hilfe waren vor Ort:
Sup. Frank Schürer-Dehmann (Lübeck)

Hans-Joachim Ditz, Moderator

Prof. Susanne Neack, Frankfurt (Oder)-Lebus

Claudia Wildner-Schäfer, Berlin, Dolmetscherin

W. Hans-Joachim Ditz, Bischof von Brandenburg, 2010 in Lübeck, wird, neben
mit der „Arbeits-Ökumenischen Kommission der Bischöfe von Oden
und Oder“ in Frankfurt (Oder) zusammen mit dem Abteilungsleiter
Benedikt vom Ökumenischen Zentrum geleitet, dem Präses
Dr. Christian Dittmar, Berlin, geleitet und in dem Beirat
Dr. Hans-Joachim Ditz, Berlin, gegenwärtig ist

+ Hans-Joachim Ditz
Bischof von Brandenburg

+ Hans-Joachim Ditz
Bischof von Brandenburg

+ Hans-Joachim Ditz
Bischof von Brandenburg

+ Hans-Joachim Ditz
Bischof von Brandenburg

+ Hans-Joachim Ditz
Bischof von Brandenburg

Erzpr. G. Langgöck, Frankfurt n. Oder

Da pomocy byli na miejscu:
Sup. em. Christoph Kruckhoff, Oec

Prof. Dr. Justus Werlein, Moderator

Ks. Ryszard Moczny, Słubice

Praga Högler, Wola, Gorzów Wlkp., Thornauzko

Während des Empfangs nach dem Gottesdienst wurde das
23. Jahrestagungsjubiläum des Ökumenischen Europa-Centrums Frankfurt
(Oder) v. V. festlich begangen und dessen gezielt-berichtsgebenden
ökumenischen Initiativen mit Großworten von Bischof Waldemar
Pöhl, Wrocław und Pf. Prof. Grzegorz Chojnacki, Szczecin,
Übersetzungswörter René Wilke, Frankfurt (Oder) und Bürgermeister
Mateusz Chojczak, Słubice, sowie von Frau Prof. Dr. Julia von
Blumenthal, Präsidentin der VIADRINA-Universität, gewürdigt.

Podczas przyjęcia po nabożeństwie uroczystość obchodząco
23. rocznicę jubileuszowego Centrum Europy we Frankfurcie n. Odry
i doceniamy jego transgraniczne inicjatywy ekumeniczne słowami
powitalnymi wypowiedzianymi przez Ks. Bpa Waldemara Pyla z
Wrocławia, Ks. prof. Grzegorz Chojnackiego ze Szczecina, Pana
René Wilke, Prezydenta miasta Frankfurtu n. Odry, Pana Mariusza
Chojczaka, Burmistrza miasta Słubice oraz przez Panią prof. dr
Julię von Blumenthal, Prezydentkę Uniwersytetu VIADRINA.

